

Brusel 28. dubna 2026
(OR. en)

8435/26

AG 70
SIMPL 79
BETREG 3
IA 96

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	28. dubna 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 380 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Jednodušší, jasnější a lépe prosazovaný soubor pravidel EU

Ve Štrasburku dne 28.4.2026
COM(2026) 380 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ,
EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU
REGIONŮ**

Jednodušší, jasnější a lépe prosazovaný soubor pravidel EU

Evropská unie dosáhla rozhodujícího bodu. Čelí napjatému geopolitickému prostředí, ekonomickému tlaku a ohrožení bezpečnosti a demokracie. Zároveň naléhavě usiluje o odstranění strukturálních překážek, které brzdí její vývoj, a o zlepšení podmínek pro podporu vysoce konkurenceschopného, inovativního a udržitelného sociálně tržního hospodářství. V rámci tohoto úsilí musíme zajistit jednoduchý, účinný, transparentní a vymahatelný regulační rámec, který bude pevnou součástí právního státu a bude podporovat plně začleněný jednotný trh. Klíčová je jednotná Evropa, která využívá svých silných stránek a udržuje si konkurenční výhodu. Pro toto úsilí je proto zásadní strategické prosazování práva EU, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována oblastem, které jsou pro naše občany a podniky nejdůležitější. Kvalita a vynutitelnost pravidel EU rovněž určuje to, jak Unie vystupuje navenek a prosazuje své standardy, což přispívá k hospodářské bezpečnosti EU a jejímu globálnímu vlivu.

Organizace OECD¹ uvádí, že Komise má jeden z nejpokročilejších systémů zlepšování právní úpravy, který kombinuje důkazy, analýzu dopadů a rozsáhlé konzultace se zúčastněnými stranami. Současné podniká ambiciózní kroky k posílení jednotného trhu, práv občanů a základních svobod a k ochraně právního státu. Přesto se občané, podniky a orgány veřejné správy často potýkají se složitými, nepřehlednými nebo nejednoznačnými právními předpisy na úrovni EU nebo na vnitrostátní úrovni. Musejí také řešit nadměrné zpoždění při provádění právních předpisů EU ve vnitrostátním právu a jejich uplatňování, problémy s prosazováním, byrokratické překážky a nepřiměřenou vnitrostátní nadměrnou regulaci.

Nejednotné, zpožděné nebo polovičaté provádění právních předpisů EU brání dosažení politických cílů EU, oslabuje jednotný trh a podkopává konkurenceschopnost a odolnost EU. Dlouhodobé a závažné porušování práva EU může rovněž ohrozit právní stát, na který je v současném globálním kontextu neustále vyvíjen tlak. Zajištění právního státu není jen otázkou ochrany hodnot EU. Je zásadní pro právní jistotu, předvídatelnost a příznivé investiční a podnikatelské prostředí.

Cílem tohoto sdělení je modernizovat způsob, jakým jsou právní předpisy EU navrhovány, prováděny a prosazovány, a zároveň zajistit, aby byly jasné, pružné a vhodné pro daný účel, čímž se podpoří naplnění plánu „Jedna Evropa, jeden trh“². Tím, že zefektivníme postupy, posílíme důkazní základnu našich návrhů a zajistíme přísné uplatňování proporcionality, může EU přispět k dosažení svých politických cílů, zvýšení konkurenceschopnosti, posílení právní jistoty a rychlejší a účinnější reakci na naléhavé potřeby. S ohledem na tyto cíle zavádí toto sdělení opatření pro lepší provádění a rychlejší prosazování právních předpisů EU ve všech oblastech politiky. Zvláštní strategický důraz bude kladen na prosazování souboru pravidel jednotného trhu.

Nové iniciativy EU by měly být v souladu se zásadami zlepšování právní úpravy, včetně přístupu „jednoduchost již od návrhu“. Mělo by k nim být připojováno kvalitní posouzení dopadů a měly by co nejefektivněji přispívat k dosažení politických cílů Unie. Opatření a zásady uvedené v tomto sdělení budou zohledněny v pokynech a souboru nástrojů pro zlepšování právní úpravy a budou zaváděny postupně s důrazem na pečlivé stanovení priorit jednotlivých opatření. Stávající právní předpisy by měly být v případě potřeby přezkoumány, čímž se zajistí, že budou nadále relevantní, a zlepší se jejich provázanost se souvisejícími

¹ OECD, výhled regulační politiky z roku 2025, https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/04/oecd-regulatory-policy-outlook-2025_a754bf4c/56b60e39-en.pdf.

² https://commission.europa.eu/document/5445de81-9481-4335-9902-9756159ba614_en.

právními předpisy. Za tímto účelem je k tomuto sdělení připojen Akční plán pro hloubkovou revizi právních předpisů, který se zaměřuje na dvanáct prioritních oblastí.

Komise vyzvala zúčastněné strany, aby sdělily své názory na zlepšování právní úpravy prostřednictvím výzvy k předložení faktických podkladů³. Obdržela cca 288 příspěvků z 27 zemí⁴. Zúčastněné strany obecně považují nástroje pro zlepšování právní úpravy za klíčové pro tvorbu kvalitních právních předpisů EU. Požadují, aby byly tyto nástroje posíleny a modernizovány, čímž se zajistí větší transparentnost, odpovědnost a právní stabilita.

1. JEDNODUCHOST JIŽ OD NÁVRHU

V zájmu vytvoření soudržnějšího a efektivnějšího jednotného trhu chce Komise zajistit, aby se u nových legislativních návrhů zamezilo složitosti a roztříštěnosti právních předpisů. Jednoduchost a srozumitelnost právních předpisů patří mezi klíčové body, které zúčastněné strany zmiňovaly ve výzvě k předložení faktických podkladů, přičemž uváděly, že jednoduchost musí být do právních předpisů začleněna již v nejranějších fázích jejich navrhování.

Návrh je „jednoduchý již od návrhu“, pokud ti, kterých se týká, mohou snadno porozumět:

- jeho cíli,
- tomu, kdo, co a kdy musí udělat,
- vzájemnému vztahu mezi novými právy a povinnostmi a stávajícími právy a povinnostmi,
- způsobu zajišťování souladu a
- důsledkům neplnění povinností.

Právní předpisy by měly být jasné, aby bylo zajištěno jejich bezproblémové provádění a důsledné a předvídatelné uplatňování, a to i ze strany orgánů veřejné moci a soudů. Komise se bude snažit uplatňovat zásadu „jednoduchost již od návrhu“ ve svých připravovaných legislativních návrzích a vyzývá Evropský parlament, Radu a členské státy, aby se jí při plnění svých povinností rovněž řídily.

Přístup „jednoduchost již od návrhu“ má několik aspektů:

Regulační disciplína

V zájmu vytvoření účinnějšího a efektivnějšího regulačního rámce je nezbytné, aby si Evropa dokázala stanovit priority v oblasti nejvýznamnějších výzev a rizik a zaměřit se na ně. Regulační disciplína je prostředkem k zajištění důsledného uplatňování zásad subsidiarity a proporcionality v právu EU. Tímto způsobem může Unie zaměřit své úsilí a zdroje na oblasti, ve kterých je opatření na úrovni EU nezbytné, přináší největší přidanou hodnotu a je přiměřené.

Musíme také prokázat disciplínu a zaměření při stanovování prováděcích pravidel, a tím zabránit tomu, že se právní předpisy EU stanou příliš dlouhými, složitými a nákladnými. V připravovaných legislativních návrzích bude Komise usilovat o to, aby navrhovala pouze dobře

³ Výzva k předložení faktických podkladů, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/16232-Sdeleni-o-zlepsovani-pravni-upravy_cs

⁴ Mezi respondenty patří podnikatelská sdružení (100), nevládní organizace (65), občané EU (29), podniky (22), orgány veřejné správy (22), „ostatní“ (16), „odbory“ (12), „akademické/výzkumné instituce“ (11), „ekologické organizace“ (5), „spotřebitelské organizace“ (4) a „občané zemí mimo EU“ (2).

koncipovaná zmocnění k přijímání aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů v případech, kdy jsou nezbytně nutná k účinnému provádění a prosazování pravidel EU nebo mezinárodních závazků. Vyzýváme rovněž Evropský parlament a Radu k tomu, aby v tomto ohledu uplatňovaly stejnou disciplínu v průběhu celého legislativního procesu.

V zájmu prohloubení jednotného trhu a zvýšení atraktivity EU v globální ekonomice je zásadní zvolit správný právní nástroj a stupeň harmonizace. Volba právního aktu musí být dobře odůvodněná, musí vycházet ze Smluv, jakož i z jeho cíle a obsahu⁵. U otázek, které se výrazným způsobem týkají jednotného trhu, a v případech, kdy to pravomoci na úrovni EU dovolují, může omezit doplňující povinnosti a roztržičnost předpisů, a to i prostřednictvím tzv. gold-platingu, systematictější používání komplexních nařízení⁶. V těchto případech by měla být upřednostněna úplná harmonizace, přičemž výjimky by měly být řádně odůvodněny.

Regulace, která ob stojí v budoucnu, a adaptivní regulace

Aby bylo možné podporovat inovace a růst, musí předpisy EU a vnitrostátní předpisy poskytovat dostatečný prostor pro přizpůsobení se budoucímu vývoji v kontextu stále rychlejších technologických a geopolitických změn. To vyžaduje tvorbu předpisů, které jsou příznivé pro inovace, zahrnují očekávané a dlouhodobé aspekty a pro účely investic a působení na jednotném trhu poskytují potřebnou právní jistotu a důvěru. Komise zároveň zajistí, aby byly předpisy přezkoumány a v případě potřeby aktualizovány s cílem přizpůsobit je měnícím se okolnostem a technologickým změnám.

V příslušných případech budeme také používat ustanovení o ukončení platnosti, podle nichž právní předpisy pozbývají platnosti k určitému budoucímu datu. Spolu s dobře načasovanými ustanoveními o monitorování a hodnocení mohou ustanovení o ukončení platnosti pomoci zabránit zbytečnému rozšiřování předpisů a požadavků na podávání zpráv. Mohou zajistit, že právní předpisy, které již nejsou relevantní, nezůstanou v platnosti. Jazyk používaný pro ustanovení o ukončení platnosti, monitorování a hodnocení bude standardizován a harmonizován.

Jednodušší a přístupnější legislativa

Dále je nezbytné zajistit, aby každý mohl snáze identifikovat svá zákonná práva a povinnosti, jakož i související časový plán provádění. Komise proto bude zlepšovat shrnutí právních předpisů, které jsou k dispozici v databázi EUR-Lex⁷, v nichž jasně uvede práva a povinnosti a upozorní na povinnosti členských států při jejich provádění. Budeme také: i) spolupracovat s ostatními orgány na usnadnění přístupu k právním předpisům EU, a to i zajištěním jejich strojové čitelnosti; ii) zpřístupňovat více konsolidovaných verzí právních předpisů a činit tak rychleji, aby bylo možné procházet hlavní právní akt a všechny jeho následné změny v jediném dokumentu, a iii) dále rozvíjet evropský právní datový prostor s cílem zajistit snadný online přístup k aktuálním platným právním předpisům a judikatuře na úrovni EU a členských států⁸.

⁵ Zatímco směrnice vyžadují vnitrostátní prováděcí opatření a umožňují členským státům větší flexibilitu při provádění, nařízení jsou přímo použitelná a upravují danou oblast politiky, aniž by vyžadovala dodatečná rozsáhlá normativní ustanovení v členských státech.

⁶ Jedná se o případ, kdy předpisy EU upravují věc, která je předmětem aktu, komplexně a obsahují úplný soubor ustanovení, která upravují samostatně.

⁷ Databáze EUR-Lex poskytuje přístup k právu EU, včetně autentického Úředního věstníku EU, konsolidovaných znění právních aktů EU (znění bez právních účinků), shrnutí právních předpisů a judikatury. Jedná se o komplexní online úložiště právních předpisů EU a souvisejících dokumentů, které uživatelům umožňuje vyhledávat, procházet a stahovat dokumenty a sledovat vývoj legislativních návrhů.

⁸ Sdělení Komise „DigitalJustice@2030“, COM(2025) 802.

Při navrhování požadavků na podávání zpráv bude Komise uplatňovat zásadu „pouze jednou“ a zajistí, aby byly zdroje informací snadno identifikovatelné.

Komise bude k formulaci bodů odůvodnění uváděných na začátku každého legislativního návrhu používat zdokonalené standardy. Namísto pouhého parafrázování ustanovení aktu nebo odkazování na nesouvisející politické iniciativy či cíle se budou více soustředit na zdůvodnění právního aktu a na to, jak má být vykládán. K zefektivnění bodů odůvodnění během legislativního procesu mohou rovněž přispět Evropský parlament a Rada.

Za účelem zlepšení konzistence a soudržnosti regulačního rámce bude Komise hojněji využívat zavedené techniky, jako je kodifikace⁹ a přepracované znění¹⁰. V obou případech dochází k nahrazení a zrušení předchozích aktů a jejich změn¹¹, což přispívá k vytvoření ucelenějšího a srozumitelnějšího právního rámce, jemuž všechny zúčastněné strany snáze porozumí a budou ho snáze používat. Aby se však zavádění těchto technik usnadnilo, je nezbytné, aby spolunormotvůrci respektovali svůj závazek neotevírat znovu jiné prvky právních předpisů.

Soudržný a jednodušší právní rámec rovněž vyžaduje, aby byl vyjasněn vztah mezi právními předpisy a odstraněno překrývání a nadbytečná ustanovení. Právní předpisy nebo ustanovení, které se vztahují na určitá odvětví nebo činnosti, by měly spíše doplňovat nebo nahrazovat, nikoli kopírovat, právní předpisy nebo ustanovení, které se na ně vztahují v obecnější rovině. Stejně tak by nové předpisy měly řešit skutečné nedostatky v právní úpravě, a nikoliv preformulovávat stávající právní předpisy. Mezi novými a stávajícími ustanoveními by měla být zajištěna plná konzistence, jasnost a soudržnost.

Komise zajistí, aby se tyto zásady uplatňovaly při vypracovávání nových návrhů politik, a bude rovněž usilovat o přezkum stávajících právních aktů v klíčových oblastech, v nichž je roztržitost právních předpisů obzvláště zřetelná, počínaje oblastmi uvedenými v Akčním plánu pro hloubkovou revizi právních předpisů, který je připojen k tomuto sdělení.

Reálné lhůty pro provedení ve vnitrostátním právu a použitelnost

Lidé, podniky i vlády potřebují čas, aby se na nová pravidla připravili a porozuměli způsobu, jakým je mají dodržovat. Ve výzvě k předložení faktických podkladů zúčastněné strany uvedly, že právní předpisy by měly být od počátku navrhovány s ohledem na jejich provádění. V této souvislosti byla vznesena zásadní připomínka, že přechodná a prováděcí období neumožňují dostatečnou přípravu.

Komise bude tomu, aby právní předpisy byly od počátku koncipovány s ohledem na jejich provádění, věnovat zvláštní pozornost. Bude uplatňovat zásadu „zelenou malým a středním podnikům“ a zohledňovat potřeby a možnosti malých a středních podniků¹².

⁹ Interinstitucionální dohoda ze dne 20. prosince 1994. Zrychlená pracovní metoda pro úřední kodifikaci právních předpisů (Úř. věst. C 102, s. 2), [EUR-Lex – 31996Y0404\(02\) – CS – EUR-Lex](#).

¹⁰ Interinstitucionální dohoda ze dne 28. listopadu 2001 o systematictějšímu využívání metody přepracování právních aktů (Úř. věst. C 77, s. 1), [EUR-Lex – 32002Q0328 – EN – EUR-Lex](#).

¹¹ V případě *vertikální* kodifikace se do nového aktu sloučí akt a jeho změny; při *horizontální* kodifikaci se do nového aktu sloučí základní akty týkající se souvisejících otázek a jejich změny. Ani v jednom případě nejde o podstatné změny. V případě *přepracovaného znění* obsahuje nový legislativní akt v jednom znění podstatné změny a nezměněná ustanovení.

¹² Malé a střední podniky by měly mít nárok na výjimky z povinností v případech, kdy představují jen malé regulační riziko, a měly by mít přístup k podpůrným opatřením, pokud musí dodržovat předpisy, jejichž plnění

Komise rovněž zintenzivní úsilí o zajištění toho, aby lhůty pro provedení ve vnitrostátním právu a použitelnost byly splnitelné a spolehlivé a aby vycházely z realistických odhadů času potřebného k vypracování prováděcích opatření a digitálních nástrojů a aby podniky a vnitrostátní orgány měly dostatek času na přizpůsobení. Při navrhování nových právních předpisů se budou systematicky zvažovat ustanovení o ochraně předchozího stavu, odkladné lhůty a ustanovení, která předpokládají testování a postupné zavádění hlavních povinností. Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby v průběhu legislativního procesu věnovaly této oblasti zvláštní pozornost.

Využití technologického pokroku

Tvorba politik připravených na digitalizaci pomáhá určit digitální aspekty legislativní iniciativy již v nejranějších fázích plánování a zajišťuje jejich systematické zohlednění při navrhování politik. Tento strukturovaný přístup přispívá k větší soudržnosti *acquis*, plynulejšímu zavádění politik v digitální oblasti a pokroku při snižování administrativní zátěže¹³. Kromě toho mohou nejmodernější technologie, včetně umělé inteligence, pomoci zvýšit kvalitu právních předpisů a odstranit regulační rozdíly v právních předpisech.

V této souvislosti Komise vyvíjí nový nástroj IT, který pomůže snadněji spravovat právní předpisy, včetně prováděcích pravidel EU, a identifikovat překrývání, nedostatky a nadbytečnou složitost. Zároveň bude dále vylepšen elektronický nástroj EU pro tvorbu právních předpisů – EdiT –, aby byla zajištěna jasnost a konzistentnost našich navrhovaných právních předpisů. Tato opatření usnadní vypracovávání právních předpisů, zlepší jejich přístupnost a předvídatelnost, a tím podpoří priority, jako je snižování administrativní zátěže. Vypracovávání právních předpisů a jejich konzistentnost zlepší standardní doložky, včetně ustanovení na podporu malých a středních podniků.

Dalším způsobem, jak zvýšit právní kvalitu našich návrhů a zajistit, aby zásada „jednoduchosti již od návrhu“ byla dobře zakořeněna v politickém cyklu, jsou školení a pokyny. Komise proto bude investovat do zlepšení interních specializovaných odborných znalostí v oblasti vypracovávání právních předpisů prostřednictvím povinných vzdělávacích programů a aktualizovaných pokynů pro vypracovávání právních předpisů. Osvědčené postupy a uplatňování těchto zásad bude podporovat síť korespondentů pro kvalitu právních předpisů.

Vymahatelnost již od návrhu

Princip „jednoduchost již od návrhu“ zajistí, že povinnosti pro členské státy a podniky budou jasnější a přístupnější, což usnadní jejich dodržování od samého počátku. Předpisy EU by měly být snadno proveditelné, sledovatelné a vymahatelné a mělo by být obtížné je zneužít nebo obejít. To znamená, že při tvorbě právních předpisů EU je třeba již od samého počátku zvažovat mechanismy prosazování. Začleněné nástroje pro monitorování a prosazování mohou být přínosné pro všechny typy právních aktů, ale jsou zvláště důležité pro nařízení, která jsou přímo použitelná. Mechanismy, které je třeba zvážit, se budou lišit, nicméně následující ustanovení představují možnosti, které se v daném kontextu ukázaly jako přínosné:

je nákladné nebo vyžaduje výklad. V příslušných případech je třeba zohlednit také specifika malých podniků se střední tržní kapitalizací.

¹³ V souvislosti s rámcem politiky připravené na digitalizaci jsou legislativní návrhy s dopadem na digitální oblast doprovázeny legislativním finančním a digitálním prohlášením, <https://interoperable-europe.ec.europa.eu/collection/digital-ready-policymaking/digital-ready-policymaking-dprm-framework>.

- určení vnitrostátních donucovacích orgánů a stanovení jejich donucovacích pravomocí, případně v kombinaci s dostatečnou mírou harmonizace sankcí,
- silné zjišťovací pravomoci Komise v určitých oblastech,
- spolehlivé mechanismy předběžného oznamování¹⁴ u návrhů vnitrostátních právních předpisů se závazným posouzením slučitelnosti ze strany Komise, aby byly zjištěné problémy odstraněny ještě před přijetím vnitrostátních opatření.

Komise v závislosti na okolnostech každého návrhu zváží, zda by tyto typy ustanovení o „vymahatelnosti již od návrhu“ mohly přinést přidanou hodnotu, a případně je použije. Zároveň bude usilovat o to, aby v rámci současných rozpočtových omezení minimalizovala jakoukoli zátěž, která z těchto opatření vyplývá pro členské státy i pro ni samotnou.

Klíčová opatření

- Větší důraz na zásady subsidiarity a proporcionality jako součást **regulační disciplíny**, včetně zmocnění k přijímání aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů,
- upřednostňování **komplexních nařízení a úplné harmonizace** při úpravě záležitostí souvisejících s jednotným trhem, pokud je to právně proveditelné a vhodné.
- ustanovení o pravidelném a včasném monitorování a hodnocení a ve vhodných případech používání **ustanovení o ukončení platnosti**, aby právní předpisy reagovaly na nový vývoj,
- hojnější používání technik **přepřacovaného znění a kodifikace** a zajištění **souladu mezi odvětvovými a obecnými právními předpisy** a mezi **stávajícími a novými právními akty**,
- určení **standardních podmínek a ustanovení** na základě osvědčených postupů, se standardním zněním dohodnutým mezi orgány, pokud je to možné, a **cílenějšími body odůvodnění**,
- stanovení reálných **lhůt pro provedení ve vnitrostátním právu a použitelnost a systematické zvažování opatření**, jako jsou ustanovení o ochraně předchozího stavu nebo postupné zavádění, čímž se usnadní provádění,
- pokračující rozvoj a využívání **digitálních nástrojů**, jako je elektronický nástroj pro tvorbu právních předpisů EdiT, nový nástroj pro správu *acquis*, a zároveň další zlepšování přístupového místa k právu EU, databáze EUR-Lex, a pokračující rozvoj evropského právního datového prostoru,
- zřízení **sítě korespondentů pro kvalitu právních předpisů** v Komisi a zavedení **povinného školení pro tvůrce právních předpisů** na základě aktualizovaných pokynů,

¹⁴ To se týká oblastí a vnitrostátních opatření, na které se nevztahují stávající mechanismy oznamování, jako jsou mechanismy zavedené směrnicí o transparentnosti jednotného trhu a směrnicí o službách.

- spolehlivější **mechanismy monitorování a prosazování** v právních aktech EU, aby se zajistila **vymahatelnost již od návrhu**, včetně předcházení nesouladu s právem EU v rané fázi prostřednictvím mechanismů předběžného oznamování.

2. POKRAČUJÍCÍ ZLEPŠOVÁNÍ NAŠEHO RÁMCE PRO ZLEPŠOVÁNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVY

Regulační rámec EU musí rychle reagovat na současné výzvy, mimo jiné zvyšování prosperity a konkurenceschopnosti a řešení společenských, environmentálních a geopolitických záležitostí. To vyžaduje větší zaměření a také větší pružnost, přísnost, jasnost a předvídatelnost.

Systém Komise pro zlepšování právní úpravy, který upravuje posuzování dopadů, konzultace a hodnocení, je všeobecně na mezinárodní úrovni uznáván pro svou vysokou kvalitu. Toto sdělení zavádí cílená zlepšení, která zajistí, že bude moci účinněji reagovat na širší škálu situací. Cílem těchto změn je zvýšit počet i relevanci posouzení dopadů, zajistit co nejpřesnější důkazní základnu v případě naléhavých legislativních opatření a zefektivnit pořadí konzultací. Tento nový přístup sice bude účinný okamžitě, bude však zaváděn postupně, dokud nebude provedena revize pokynů a souboru nástrojů.

Větší počet a cílenější posouzení dopadů

V prvním roce svého mandátu Komise jednala rychle a rozhodně, neboť řešila jedny z nejnáročnějších geopolitických a hospodářských výzev za poslední desetiletí. To zahrnovalo přijímání legislativních iniciativ prostřednictvím postupu pro naléhavé případy, včetně několika návrhů na zjednodušení¹⁵. Ačkoli v mimořádně naléhavých případech může být nadále nutné uplatnit výjimky z určitých norem pro zlepšování právní úpravy, změny uvedené v tomto sdělení umožní Komisi, aby posouzení dopadů připojovala k většímu počtu iniciativ¹⁶.

Aby to bylo možné, bude nutné důsledněji a strukturovaněji uplatňovat hledisko proporcionality. Posouzení dopadů se bude zaměřovat na to, co je skutečně důležité, tedy na posouzení klíčových ekonomických, sociálních a environmentálních dopadů daného návrhu. Přizpůsobenější přístup bude navíc rozlišovat mezi novými významnými legislativními iniciativami nebo revizemi na jedné straně a cílenějšími iniciativami¹⁷ na straně druhé. Tento přístup umožní získat potřebné důkazy a analýzy v závislosti na povaze iniciativ a jejich očekávaných dopadech, včetně potenciálních vnějších dopadů, je-li to relevantní.

Tento přístup se projeví v revidovaných šablonách pro posouzení dopadů a hodnocení. Budou zahrnovat vypracování „matice klíčových dopadů“ od samého počátku, díky níž bude možné lépe se zaměřit na dopady, které jsou významné a relevantní pro každý jednotlivý návrh. Tímto způsobem budeme schopni identifikovat klíčové dopady a zásadní aspekty, které je třeba analyzovat, a tím vymezit zaměření posouzení dopadů a určit rozsah a hloubku analýzy. Klíčovou součástí této cílenější a efektivnější analýzy bude i nadále zohlednění nákladů a přínosů, přičemž důležitou roli budou hrát čísla, údaje a statistiky, pokud budou k dispozici.

¹⁵ Patřily mezi ně i souhrnné právní předpisy, což jsou jednotlivé legislativní akty, jimiž se mění více právních předpisů.

¹⁶ Posouzení dopadů není nutné u všech legislativních návrhů, soubor nástrojů pro zlepšování právní úpravy, NÁSTROJ č. 7. Co je to posouzení dopadů a kdy je nezbytné, https://commission.europa.eu/law/law-making-process/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox/better-regulation-toolbox_cs.

¹⁷ Cílené iniciativy jsou iniciativy, které výrazně nemění politické cíle stávajících právních předpisů a navrhuji změny, jejichž cílem je optimalizovat jejich účinnost a efektivitu.

Komise se bude v co největší míře snažit těchto cílů dosáhnout s maximálním využitím svých vlastních interních zdrojů, kapacit a odborných znalostí.

Důslednější přístup bude znamenat, že kontrolu kvality širšího spektra posouzení podporujících návrhy politik bude provádět Výbor pro kontrolu regulace. Tato širší kontrola, která má obecnou podporu zúčastněných stran, bude rovněž zvažovat povahu a význam dopadů každého návrhu. U významných návrhů bude výbor nadále vydávat kvalifikovaná stanoviska¹⁸, zatímco u ostatních cílenějších iniciativ bude vydávat doporučení ke zlepšení, která budou transparentně sdělována a zohledňována. To povede ke zlepšení kvality důkazů u návrhů, které v současné době výbor nekontroluje.

Minimální požadavky na zrychlené postupy

Naléhavá situace nastává v případě, kdy je třeba rychle jednat na úrovni EU, aby se zabránilo závažným škodám, splnily se právní povinnosti nebo se využila jedinečná příležitost. Evropský veřejný ochránce práv vydal doporučení¹⁹ týkající se způsobu, jakým Komise prokazuje naléhavé návrhy. K využívání naléhavých postupů se vyjadřovali také respondenti výzvy k předložení faktických podkladů. Respondenti sice uznávají, že skutečně mimořádné situace mohou vyžadovat zrychlené postupy, ale i tak by se měly v rámci možností uskutečnit konzultace a provést posouzení.

V reakci na doporučení Evropského veřejného ochránce práv a názory zúčastněných stran bude Komise v zájmu rozlišování mezi naléhavostí a běžnou účelností posuzovat časovou citlivost každé situace a možné škodlivé důsledky zpožděných opatření. Přitom bude zohledňovat parametry, jako jsou:

- existence nebo očekávání otřesů nebo krizí, a to i v rámci vnějších vztahů Unie,
- potenciální důsledky v případě, že nebudou přijata okamžitá opatření,
- zákonné lhůty a
- politický kontext, který vyvolává potřebu naléhavých opatření.

I v naléhavých případech bude Komise usilovat o to, aby zajistila co nejlepší důkazní základnu. Pokud to bude možné, bude Komise vypracovávat posouzení dopadů pro naléhavé iniciativy s očekávanými významnými dopady. Toto posouzení bude následně přezkoumáno Výborem pro kontrolu regulace. Výbor zohlední požadované lhůty a vydá doporučení, která budou sloužit jako podklad pro rozhodovací proces, a zajistí, že návrh bude těžit z jeho kontroly, přičemž si zohlední omezení vyplývající z nutnosti jednat bezodkladně.

V zájmu zachování smysluplného zapojení zúčastněných stran v rámci zrychleného postupu bude Komise obecně konzultovat veřejnost formou výzvy k předložení faktických podkladů. Ta podnikům, občanům, občanské společnosti, veřejným orgánům a dalším zúčastněným stranám umožní přispět k přípravě této iniciativy. Mohou být rovněž uspořádány cílené konzultace s různými zúčastněnými stranami, které mohou případně zahrnovat dialogy o provádění nebo kontroly skutečného stavu, aby se získaly praktické poznatky a zajistilo se, že navrhovaná opatření jsou účinná, účelná a proveditelná.

Za výjimečných okolností, kdy je potřeba přijmout naléhavá opatření natolik urgentní, že je třeba návrhy přijmout ve velmi krátkém časovém rámci, může komisař odpovědný za

¹⁸ Tj. kladné stanovisko, kladné stanovisko s výhradami, záporné stanovisko.

¹⁹ Společná doporučení pro šetření 983/2025/MAS, 2031/2024/VB a 1379/2024/MIK.

zlepšování právní úpravy udělit z výše uvedených obvyklých procesních norem výjimky. Ty budou zvažovány pouze v případě, že bude jasně prokázána zvláštní naléhavost.

Za těchto výjimečných okolností Komise zajistí, aby byl k návrhu vypracován a připojen analytický pracovní dokument útvarů Komise nebo aby byl zveřejněn co nejdříve, nejpozději do tří měsíců od přijetí návrhu. Tento dokument bude obsahovat přinejmenším:

- vymezení problému,
- přístup určený k řešení problému,
- posouzení klíčových dopadů návrhu, včetně analýzy nákladů a přínosů a posouzení souladu s politikou v oblasti klimatu.

Posouzení naléhavosti a všechny výjimky budou řádně zdokumentovány, transparentně zaznamenány a uvedeny v důvodových zprávách návrhů. Tento přístup zajišťuje důkladnou rovnováhu mezi potřebou naléhavých opatření a nutností zajistit, aby standardy zlepšování právní úpravy byly za všech okolností co nejvyšší.

Chytřejší a flexibilnější systém konzultací

Systém konzultací Komise je komplexní a široce uznávaný – v hodnocení organizace OECD dosahuje systematicky nejlepších výsledků²⁰. Soubor nástrojů pro konzultace se v poslední době rozšířil o dialogy o provádění nebo kontroly skutečného stavu²¹. Ačkoli je systém konzultací Komise velmi výkonný, zúčastněné strany vyjádřily obavy ohledně délky konzultací, překrývání konzultací, opakovaných žádostí o informace a nedostatečné zpětné vazby.

V zájmu rozptýlení těchto obav bude Komise lépe začleňovat různé nástroje pro konzultace, zamezí duplicitě a nadále bude zajišťovat maximální přístupnost všem občanům a zúčastněným stranám. Jelikož každý nástroj pro konzultace slouží svému účelu a může být určen poněkud odlišné cílové skupině, neměl by soubor nástrojů, které má Komise k dispozici, vést k opakovaným výzvám k poskytnutí stejných informací od stejných zúčastněných stran.

Budeme usilovat o to, aby byla stejná iniciativa konzultována s veřejností pouze jednou, a to buď prostřednictvím výzvy k předložení faktických podkladů, nebo dotazníku, který bude v případě potřeby doplněn o cílené konzultace, s cílem získat rozmanité názory a podněty a zapojit širokou škálu příslušných zúčastněných stran. Zjednodušená výzva k předložení faktických podkladů bude soustředit požadované informace na klíčové aspekty, aby zúčastněné strany mohly snáze poskytnout smysluplné příspěvky.

Zoptimalizuje se také celkové načasování konzultací. Na žádost řady zúčastněných stran se Komise pokud možno bude vyhýbat tomu, aby do celkové doby konzultace započítávalo období hlavních dovolených. Pokud se pro stejnou iniciativu provádějí další veřejné a/nebo cílené konzultace, může být standardní dvanáctitýdenní lhůta pro dotazníky pro veřejnou konzultaci zkrácena až o šest týdnů.

²⁰ OECD, výhled regulační politiky z roku 2025, viz obrázky 2.1 a 2.2 o zapojení zúčastněných stran do tvorby primárních právních předpisů a podzákonných předpisů, https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/04/oecd-regulatory-policy-outlook-2025_a754bf4c/56b60e39-en.pdf.

²¹ Tyto nástroje hrají v programu Komise v oblasti zjednodušování důležitou roli a přispívají k zátěžovému testování stávajících právních předpisů i k přípravě souhrnných a dalších návrhů na zjednodušení.

Komise bude rovněž přímo informovat zúčastněné strany, jakmile bude na portálu „Podělte se o svůj názor“ k dispozici shrnutí odpovědí na konzultace. Tento mechanismus automatického oznamování zvýší transparentnost a zajistí snadný přístup účastníků k výsledkům konzultace.

Kromě toho lépe zapojíme poradní výbory a jejich sítě, jako je síť regionálních center, do konzultačních činností tím, že jim usnadníme účast a poskytneme zpětnou vazbu k jejich příspěvkům.

Posuzování významných změn

V průběhu legislativního procesu mohou Evropský parlament a Rada provést podstatné změny původních návrhů Komise. Orgány, které tyto změny navrhují, ve skutečnosti neposuzují jejich dopad, přestože se zavázaly, že tak učiní, „jestliže to budou považovat z hlediska legislativního procesu za přiměřené a potřebné“²². Bez tohoto posouzení se analýza očekávaných dopadů právního předpisu stává neúplnou a potenciálně zavádějící, což může vést k vyšší zátěži nebo neočekávaným obtížím při provádění právních předpisů.

V zájmu zlepšení této situace navrhuje Komise soudržný, pragmatický a společný přístup, který je založený na třech oblastech společné práce orgánů.

Za prvé, orgány by měly usilovat o společné chápání toho, co představuje podstatnou změnu. Příkladem podstatné změny může být rozšíření oblasti působnosti návrhu na mikropodniky nebo malé a střední podniky nebo opatření, která pravděpodobně povedou k dodatečným nákladům na dodržování předpisů, nové požadavky na podávání zpráv pro podniky nebo správní orgány nebo dodatečné veřejné výdaje. Evropskému parlamentu a Radě by umožnil určit a posoudit jejich podstatné změny společný soubor parametrů.

Za druhé, jakmile by byla identifikována podstatná změna, orgán, který ji navrhuje, by předložil posouzení dopadů a vyčíslil náklady nebo úspory pomocí jednoduché metody výpočtu nákladů. V případě administrativních nákladů nebo úspor by výpočet a vykazování těchto nákladů a úspor usnadnil „standardní model nákladů“.

V neposlední řadě by dopady těchto podstatných změn mohly být uvedeny ve stručném vzoru. Ten by zahrnoval prvky, jako je obecný popis, očekávané dodatečné náklady a přínosy, dotčené zúčastněné strany, dopad na konkurenceschopnost a inovace.

Klíčová opatření

- **Širší soubor iniciativ** s významnými dopady, k nimž je připojeno **posouzení dopadů** a které kontroluje **Výbor pro kontrolu regulace**,
- **cílenější posouzení dopadů** založené na počáteční **matici klíčových dopadů** a **přiměřenějším** přístupu,
- **minimální požadavky** na **naléhavé iniciativy** v rámci **zrychlených postupů**,

²² Interinstitucionální dohoda ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů (Úř. věst. L 123, s. 1), [EUR-Lex – 32016Q0512\(01\) – CS – EUR-Lex](#). Zatímco v minulosti Evropský parlament několik těchto posouzení provedl, nyní tomu tak již není. Naopak Rada tak neučinila nikdy.

- zjednodušená **výzva k předložení faktických podkladů**, která se zaměřuje na klíčové informace pro zúčastněné strany,
- optimalizovaná a pružnější **období konzultací** zohledňující **období dovolených**,
- **integrovanější a flexibilnější** využívání různých **nástrojů pro konzultace**, aby se předešlo únavě z konzultací a bylo možné získat širokou škálu názorů a podnětů.
- Přímé automatické **oznamování** shrnutí konzultací respondentům,
- aktualizace **pokynů pro zlepšování právní úpravy a šablon pro posouzení dopadů a hodnocení**, aby zohledňovaly tato zlepšení,
- pokračování spolupráce se spolunormotvůrci na vypracování a zavedení **společné metodiky**, aby **každý orgán mohl posoudit podstatné změny**.

3. HLOUBKOVÁ REVIZE PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Soubor právních předpisů EU se postupem času rozrostl. Svědčí to o rostoucí odpovědnosti EU, její úloze v prohlubování jednotného trhu a stále náročnějších a složitějších problémech, které musí řešit. V mnoha případech právní předpisy EU nahrazují 27 různých vnitrostátních předpisů. Samotný rozsah a hustota právních předpisů EU a interakce mezi právními předpisy EU a vnitrostátními právními předpisy však mohou vést k nepřiměřené složitosti, opakované zátěži spojené s dodržováním předpisů a potenciálním nesrovnalostem. Hromadění předpisů se stalo problémem ve většině vyspělých jurisdikcí²³.

Zúčastněné strany shodně tvrdily, a to i ve výzvě k předložení faktických podkladů, že úsilí o zjednodušení musí zahrnovat přezkum a konsolidaci stávajících opatření. Ačkoli jsou nové právní předpisy stále nezbytné k řešení vznikajících problémů a k aktualizaci našich předpisů, neméně důležité je však spravovat stávající soubor předpisů a zlepšit jejich srozumitelnost, konzistenci a soudržnost.

V roce 2025 Komise navrhla ambiciózní zjednodušující opatření, která vycházejí z jejího sdělení „Evropa jednodušší a rychlejší“²⁴. Souhrnné balíčky a další návrhy na zjednodušení by měly po přijetí spolunormotvůrci přinést podnikům a správním orgánům úspory ve výši nejméně 15 miliard EUR v rámci opakujících se nákladů. V tomto úsilí se nepolevuje, neboť se připravuje několik nových souhrnných návrhů a další zjednodušující opatření. Více než polovina legislativních iniciativ v pracovním programu Komise na rok 2026 přispěje ke zjednodušení, zpřehlednění a snadnějšímu provádění práva EU²⁵.

Přezkum aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů navíc vedl k tomu, že přibližně u 30 % aktů plánovaných na rok 2026 byla snížena priorita. To pomůže zajistit, aby sekundární

²³ OECD, Ekonomický výhled https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-volume-2025-issue-2_9f653ca1-en.html.

²⁴ Evropa jednodušší a rychlejší: Sdělení o provádění a zjednodušování, COM(2025) 47.

²⁵ Pracovní program Komise na rok 2026, COM(2025) 870.

právní předpisy dosáhly svých cílů, zůstaly přiměřené a zaměřily se na oblasti, v nichž opatření EU přináší největší přidanou hodnotu.

Akční plán pro hloubkovou revizi právních předpisů

Každý člen sboru členů Komise je odpovědný za provedení komplexní kontroly právních předpisů, za které nese odpovědnost, aby posoudil, zda jsou stále relevantní a vhodné pro daný účel. Jedná se o nedílnou součást zátěžového testování stanoveného v politických směrech Komise a v pověřovacích dopisech členů Komise²⁶. Kontrola právních předpisů se týká všech oblastí politiky a zahrnuje také akty v přenesené pravomoci a prováděcí akty.

Aby se toto úsilí zintenzivnilo a získalo větší prioritu, zahajuje Komise Akční plán pro důkladnou revizi právních předpisů. Tento akční plán se zaměřuje na dvanáct oblastí uvedených v příloze 1. V letech 2026 a 2027 budou přednostně přezkoumány, aby se snížila jejich složitost a roztržitost a zvýšila se jejich účinnost a efektivita.

Dvanáct prioritních oblastí – volný pohyb zboží a služeb, finanční služby, cla, daně, zdraví a bezpečnost potravin, zemědělství, doprava, energetika, klima, životní prostředí, digitální odvětví, bydlení a povolování – bylo vybráno na základě interní analýzy problémů při provádění a na základě podnětů od zúčastněných stran, a to i v rámci dialogů o provádění a kontrol skutečného stavu.

Očekává se, že výsledkem hloubkové revize budou legislativní nebo jiná opatření, která budou řešit zastaralá ustanovení, překrývající se, nekonzistentní nebo nadbytečné požadavky vytvářející nepřiměřenou zátěž. Podpoří také konsolidaci v oblastech, které se vyznačují velkou roztržitostí právních předpisů, a může vést ke stažení jednotlivých návrhů Komise v případech, kdy již nemusí odrážet současnou situaci nebo kdy se nedaří dosáhnout pokroku mezi spolunormotvůrci.

Příklady možných opatření zahrnují harmonizaci, digitalizaci procesů, zefektivnění roztržitých pravidel, omezení ohlašovacích povinností a využití digitálních nástrojů ke snížení byrokracie. Cílem akčního plánu je zvýšit transparentnost a předvídatelnost, zajistit, aby právní předpisy EU byly vhodné pro daný účel, a zároveň snížit náklady na jejich dodržování pro podniky, veřejnou správu a občany.

Pokrok v provádění akčního plánu bude pravidelně přezkoumávat sbor členů Komise, který bude zajišťovat potřebnou dynamiku této důkladné revize právních předpisů. Informace o pokroku budou zahrnuty do výročních zpráv Komise o zjednodušení, provádění a prosazování.

Platforma pro zjednodušení – nová skupina odborníků na vysoké úrovni

Snahy o hloubkovou revizi právních předpisů bude podporovat skupina zúčastněných stran na vysoké úrovni, Platforma pro zjednodušení²⁷. Tato nová skupina²⁸ bude sdružovat vnitrostátní, regionální a místní orgány, Výbor regionů – podporovaný sítí regionálních center –, Hospodářský a sociální výbor, sociální partnery, podniky a organizace občanské společnosti. Účastníci budou předkládat návrhy, jak lze zjednodušit a usnadnit uplatňování předpisů EU a

²⁶ Volba Evropy: Politické směry pro příští Evropskou komisi 2024–2029.

²⁷ Tato nová skupina naváže na práci platformy Fit pro budoucnost, která fungovala v letech 2021–2024.

²⁸ C(2026) 8000.

jejich provádění pro veřejnost, podniky a správní orgány, a budou sledovat pokrok a nově vznikající potřeby.

Klíčová opatření

- Provedení **hloubkové revize právních předpisů** podle připojeného akčního plánu,
- získání dalších podnětů od zúčastněných stran s cílem identifikovat problémy při provádění a příležitosti ke zjednodušení, mimo jiné prostřednictvím **konzultací, dialogů o provádění a kontrol skutečného stavu**,
- zřízení nové skupiny odborníků na vysoké úrovni – **Platformy pro zjednodušení** – na podporu úsilí o zjednodušení a snížení zátěže.

4. ŘEŠENÍ REGULAČNÍHO GOLD-PLATINGU

Překážky na jednotném trhu mohou pramenit z volby vnitrostátních politik, rozdílných správních postupů, nedostatečné správní kapacity nebo nerovnoměrné digitalizace. Přestože tyto překážky nejsou vždy v rozporu s právem EU, brání bezproblémovému fungování jednotného trhu, někdy i neúmyslně. Překážky na jednotném trhu podkopávají prosperitu a odolnost.

Významnou překážkou tohoto druhu je regulační gold-plating²⁹. Jedná se o případy, kdy členský stát při provádění práva EU ve vnitrostátním právu a jeho uplatňování v dané oblasti politiky zavádí širší rozsah, přísnější pravidla nebo povinnosti, které jdou nad rámec požadavků stanovených právním aktem EU³⁰. Za gold-plating lze považovat i vytváření více zatěžujících postupů, než jaké jsou nezbytné k provádění práva EU.

I v případech, kdy tyto praktiky nepředstavují porušení právních předpisů EU, mají zpravidla nepříznivý dopad na jednotný trh a omezují podnikatelskou činnost, a to i na vnitrostátní úrovni, nebo nepřiměřeně zasahují do práv jednotlivců. Mohou také vést k nerovným podmínkám pro podniky a vyšším nákladům na dodržování předpisů, což omezuje podnikání a inovace a v konečném důsledku snižuje konkurenceschopnost Evropy. Kromě toho v důsledku gold-platingu hrozí, že nebude správně vyvozena odpovědnost, protože hospodářské subjekty mohou EU činit odpovědnou za regulační zátěž, která ve skutečnosti pochází z rozhodnutí vnitrostátních politik, což může poškodit pověst EU.

Odstranění těchto překážek a omezení gold-platingu je možné pouze ve spolupráci s členskými státy. S ohledem na tuto skutečnost bude Komise pracovat na souboru osvědčených postupů a kritérií, které členskými státy pomohou identifikovat a zamezit gold-platingu při provádění právních předpisů EU ve vnitrostátním právu a jejich uplatňování. To vychází z kolektivního závazku zamezit gold-platingu, který byl vyjádřen v závěrech Evropské rady ze dne 19. března 2026. Komise bude rovněž podporovat členské státy během procesu provádění směrnic ve vnitrostátním právu a pomůže jim včas odhalit potenciální rizika gold-platingu.

²⁹ Gold-plating byl označen za překážku ve Strategii pro jednotný trh z roku 2025, COM(2025) 500.

³⁰ Tím není dotčena pravomoc členských států přijmout v určitých oblastech politiky přísnější opatření, pokud tak stanoví Smlouvy.

K identifikaci a posuzování problémů při provádění v podobě gold-platingu Komise využije konzultace, dialogy o provádění vedené členy Komise a kontroly skutečného stavu. Případy gold-platingu rovněž pomohou odhalit šetření v rámci „oblastí zájmu Komise při prosazování práva“ (viz zvláštní oddíl níže).

Ke shromažďování důkazů by měly přispět i členské státy. Již nyní mohou v databázi³¹ v průběhu provádění směrnic ve vnitrostátním právu nebo po něm označovat případy, kdy jsou jejich vlastní vnitrostátní opatření přísnější než právo EU. V praxi se však tato možnost nevyužívá.

Komise k řešení škodlivých překážek a gold-platingu na jednotném trhu podpoří využívání stávajících mechanismů a fór. Evropský semestr³² bude plnit svou úlohu tím, že identifikuje klíčové překážky a případy gold-platingu v jednotlivých členských státech a určí případy, které by se měly řešit přednostně. Komise se bude mimo jiné opírat o práci pracovní skupiny pro prosazování jednotného trhu, která v zájmu odstranění škodlivých překážek na jednotném trhu vypracovala společně s členskými státy přístup založený na spolupráci.

V neposlední řadě bude Komise brát v úvahu riziko gold-platingu při vypracovávání legislativních návrhů a formulovat je tak, aby toto riziko minimalizovala (například tím, že v oblastech jednotného trhu upřednostní komplexní nařízení před směrnicemi a zajistí, aby předpisy EU upravovaly problematiku, kterou daný akt upravuje, komplexním způsobem).

Klíčová opatření

- Podpora členských států při plnění jejich závazku zamezit gold-platingu prostřednictvím **souboru nástrojů s osvědčenými postupy a pokyny pro provádění ve vnitrostátním právu,**
- **lepší a včasnější odhalování** případů gold-platingu prostřednictvím nástrojů Komise a ve spolupráci s členskými státy,
- identifikace klíčových překážek a sledování případů gold-platingu v jednotlivých členských státech prostřednictvím **evropského semestru a pracovní skupiny pro prosazování jednotného trhu.**

5. LEPŠÍ PROVÁDĚNÍ A DŮSLEDNÉ PROSAZOVÁNÍ

Ani nejlepší předpisy nedosáhnou zamýšleného účinku, pokud jsou v jednotlivých členských státech prováděny roztříštěným, opožděným nebo nejednotným způsobem. Tyto nedostatky snižují integritu jednotného trhu a oslabují konkurenceschopnost, ale také podkopávají důvěru v právní stát, který je základem legitimacy EU. To přináší lidem a podnikům značné náklady. Odolné a předvídatelné prosazování předpisů je také základem důvěryhodnosti Unie v mezinárodních partnerstvích a její schopnosti podporovat spolupráci založenou na pravidlech.

³¹ THEMIS je sdílená databáze mezi útvary Komise a členskými státy, do níž vnitrostátní orgány oznamují Komisi svá vnitrostátní prováděcí opatření.

³² Evropský semestr je rámcem Evropské unie pro koordinaci hospodářských a sociálních politik a dohled nad nimi.

Současná Komise přijala klíčové iniciativy k posílení jednotného trhu³³ a k ochraně právního státu³⁴. Zintenzivnila podporu poskytovanou členským státům při provádění a poskytla jim nástroje, které jim umožní včas a správně provádět právo EU od samého počátku³⁵. Důvěryhodné a účinné prosazování je však pojistkou, která je nezbytná k dosažení včasného dodržování předpisů EU, pokud by preventivní opatření nebyla úspěšná.

Komise vzhledem k rozsahu evropských výzev a zvyšování odolnosti pro budoucnost zintenzivní prosazování práva EU. Přijmeme opatření pro rychlejší a důslednější prosazování práva EU ve všech oblastech politiky a zajištění rovného zacházení³⁶.

Prioritní oblasti prosazování v rámci jednotného trhu

Jednotný trh je motorem evropských inovací, růstu a konkurenceschopnosti³⁷. Podniky, které se potýkají s neodůvodněnými překážkami, rozdílnými vnitrostátními předpisy a obchodními podmínkami, nedosahují svého plného potenciálu. Tyto překážky narušují hospodářskou soutěž a omezují přeshraniční aktivity a investice.

Proto Komise zintenzivňuje své úsilí o prosazování pravidel jednotného trhu. V příloze 2 jsme určili jedenáct prioritních oblastí prosazování v rámci jednotného trhu, a to na základě jejich systémového a ekonomického významu. V těchto oblastech bude Komise aktivněji prošetřovat všechny členské státy a v případě potřeby bude zjištěné problémy řešit prostřednictvím rychlých řízení o nesplnění povinnosti. Uvedené oblasti zájmu se týkají problémů, které mají závažný dopad na fungování jednotného trhu a škodlivý vliv na evropské podniky. Komise tyto oblasti určila na základě informací shromážděných ze zdrojů, jako jsou dialogy o provádění, žádosti občanů a zúčastněných stran a systémové problémy nahlášené centry systému SOLVIT, která působí v celé EU a řeší jednotlivé přeshraniční problémy. Součástí prosazování těchto oblastí zájmu bude také řešení nezákonného gold-platingu³⁸.

Cílem je co nejrychleji zajistit soulad s pravidly jednotného trhu a použít pro každý případ vhodný nástroj. Šetření budou vycházet ze stávajících nástrojů a budou se opírat o výměnu stanovisek s členskými státy v rámci skupin odborníků, semináře o provádění ve vnitrostátním právu a v případě potřeby i cílená setkání. Cenné informace od těch, kterých se předpisy EU v praxi týkají, mohou rovněž přinést dialogy o provádění vedené členy Komise a kontroly skutečného stavu. Komise bude k prošetřování možných porušení právních předpisů

³³ Jednotný trh: náš evropský domácí trh v nejistém světě. Strategie pro jednoduchý, hladce fungující a silný jednotný trh, COM(2025) 500.

³⁴ Každoroční cyklus posuzování stavu právního státu, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/annual-rule-law-cycle_cs.

³⁵ Evropa jednodušší a rychlejší: Sdělení o provádění a zjednodušování, COM(2025) 47.

³⁶ Toto sdělení doplňuje, ale nenahrazuje priority v oblasti prosazování práva stanovené v dřívějších sděleních, zejména ve sdělení Komise „Právo EU: lepší výsledky díky lepšímu uplatňování“ (C(2016) 8600) a sdělení Komise „Prosazování práva EU pro Evropu, která přináší výsledky“ COM(2022) 518.

³⁷ Podle Evropské centrální banky by „snížení překážek pro zboží vedlo k nárůstu obchodu uvnitř EU o 4,4 % a k odhadovanému zvýšení blahobytu o 1,3 %. Nižší obchodní překážky pro služby by však vedly k většímu nárůstu obchodu (14,5 %) a většímu zvýšení blahobytu (1,8 %)“ [článek zveřejněný v rámci Ekonomického bulletinu ECB, číslo 8/2025](#).

³⁸ Ve výroční zprávě o jednotném trhu a konkurenceschopnosti ze dne 30. ledna 2026 (COM(2026) 46) bylo oznámeno, že každý rok se bude zveřejňovat roční plán pro prosazování jednotného trhu. Priority v oblasti prosazování pro rok 2026 jsou součástí jedenácti prioritních oblastí prosazování v rámci jednotného trhu, na které se zaměřuje toto sdělení. Tyto prioritní oblasti se dotýkají přísného sledování provádění předpisů EU v dalších prioritních oblastech, jako jsou například předpisy na urychlení zavádění čisté energie, jak je uvedeno v dokumentu COM(2026) 370 ze dne 22. dubna 2026 (AccelerateEU).

jednotného trhu a v případech, kdy existuje reálná možnost rychlého řešení ve spolupráci s dotčenými členskými státy, více využívat dialogy před zahájením řízení o nesplnění povinnosti.

Komise v případě potřeby zahájí řízení o nesplnění povinnosti. K tomu dojde buď po neúspěšném dialogu před zahájením řízení o nesplnění povinnosti, nebo od samého počátku v případě závažných a řádně prokázaných porušení. Při zahájení řízení o nesplnění povinnosti je cílem rychlé zajištění dodržení předpisů, což se odráží v míře úspěšnosti Komise na počátku řízení³⁹.

Pokud Komise nedosáhne kladného výsledku s dotčným členským státem ani v rámci dialogu, ani ve fázi před zahájením řízení o nesplnění povinnosti, nebude váhat věc ve vhodných případech předložit Soudnímu dvoru. Pokrok a výsledky opatření Komise týkajících se prosazování v těchto prioritních oblastech v rámci jednotného trhu budou zahrnuty do výročních zpráv Komise o zjednodušení, provádění a prosazování.

Zrychlené prosazování práva EU

Zajistit dodržování práva EU je zásadní nejen pro účinné fungování jednotného trhu, ale také pro to, aby byla EU nadále společenstvím založeným na zásadách právního státu. Předpisy EU přinášejí zamýšlené výhody lidem a podnikům pouze tehdy, pokud je členské státy provádějí řádně a včas. To je obzvláště důležité v době, kdy jsou zásady právního státu celosvětově pod tlakem a kdy dochází k narušení mezinárodního obchodu.

Přesto stále není příliš mnoho směrnic prováděno ve vnitrostátním právu včas. V roce 2025 bylo téměř 70 % nových řízení o nesplnění povinnosti vedeno v důsledku pozdního provedení směrnic ve vnitrostátním právu členskými státy, což lidem a podnikům brání plně těžit z výhod právních předpisů EU. V tomto roce systematicky nedodržovala lhůty pro provedení ve vnitrostátním právu většina členských států, což Komisi přimělo zahájit 370 řízení o nesplnění povinnosti týkajících se 36 směrnic, které měly být provedeny ve vnitrostátním právu.

Komise sice zahajuje případy týkající se nesplnění povinnosti z důvodu pozdního provedení ve vnitrostátním právu rychle, ale jejich projednávání a uzavření často trvá roky. Ještě déle trvají případy nesprávného provedení směrnic ve vnitrostátním právu a nesprávného uplatňování směrnic nebo nařízení. V roce 2025 činila průměrná doba trvání případu týkajícího se nesplnění povinnosti uzavřeného v uvedeném roce téměř tři roky a téměř pětina trvala déle než pět let⁴⁰. Předpisy EU jsou přitom v jednotlivých členských státech uplatňovány nejednotně, což vytváří nerovné podmínky a právní nejistotu pro lidi a podniky.

Komise proto bude usilovat o urychlení svých opatření v oblasti prosazování v případech, kdy směrnice nejsou provedeny ve vnitrostátním právu. V případě, že členské státy neoznámí Komisi vnitrostátní prováděcí opatření, zjednoduší a urychlí to přijetí⁴¹ odůvodněných stanovisek, která představují druhou fázi řízení o nesplnění povinnosti po zaslání formálního upozornění členskému státu. Pokud členský stát neoznámí žádné vnitrostátní prováděcí opatření (úplné neprovedení ve vnitrostátním právu) nebo po zahájení řízení o nesplnění povinnosti nepředloží žádné doplňující oznámení (částečné neprovedení ve vnitrostátním

³⁹ Dvě třetiny řízení o nesplnění povinnosti jsou vyřešeny v první fázi (po zaslání formálního upozornění), přičemž přibližně 95 % případů je vyřešeno předtím, než je nutné věc předložit Soudnímu dvoru.

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/implementing-eu-law/member-state-infringement-cases/en#inline-nav-10>.

⁴¹ Zejména častějším využíváním zmocnění k přijímání rozhodnutí v řízení o nesplnění povinnosti.

právu), Komise zpravidla vydá odůvodněné stanovisko do šesti měsíců od přijetí formálního upozornění.

Povinnost členských států poskytovat dostatečně jasné a přesné informace o obsahu vnitrostátních předpisů provádějících směrnici ve vnitrostátním právu připomněl Soudní dvůr v ustálené judikatuře⁴². Soudní dvůr zdůraznil, že tyto informace jsou nezbytné k tomu, aby Komise mohla určit, zda členský stát provedl směrnici ve vnitrostátním právu v plném rozsahu. V posledních letech Komise pomáhala členským státům standardizovat a zefektivnit postup předkládání těchto vysvětlení⁴³ a bude jim poskytovat podporu i nadále. Pokud však členský stát potřebná vysvětlení neposkytne, použije se stejný zjednodušený postup jako v případě neoznámení výše uvedených vnitrostátních prováděcích opatření.

Stejně tak bude Komise přistupovat přísněji k žádostem členských států o prodloužení dvouměsíční lhůty pro odpověď na formální upozornění⁴⁴ (ve všech typech řízení o nesplnění povinnosti). V budoucnu bude prodloužení obecně možné pouze ve fázi odůvodněného stanoviska, pokud členské státy nesplnění povinnosti uznají a splní stanovené kumulativní podmínky⁴⁵, které budou přísně posuzovány. Ve fázi formálního upozornění bude lhůta pro odpověď prodlužována pouze ve výjimečných případech, jako je vyšší moc, kdy nepředvídatelné události brání členskému státu odpovědět včas.

Do konce svého mandátu chce Komise snížit počet dlouhodobých případů týkajících se nesplnění povinnosti. Za tímto účelem se zaměří na případy otevřené déle než pět let, které dosud nebyly předloženy Soudnímu dvoru. K řešení těchto případů bude klíčové úsilí členských států a jejich spolupráce.

Využívání umělé inteligence

Dalším způsobem, jak urychlit prosazování, je urychlit kontroly souladu vnitrostátních prováděcích opatření. Vnitrostátní právní předpisy odrážejí jedinečný ústavní, procesní a správní systém každého členského státu a kontrola těchto opatření vyžaduje čas a zdroje. Komise proto zavede používání specializovaných nástrojů umělé inteligence, které budou pomáhat při kontrole toho, jak členské státy provádějí právo EU ve vnitrostátním právu. Tyto nástroje rovněž pomohou Komisi identifikovat případy gold-platingu a přispějí k systematictějšímu posuzování ve všech členských státech. V roce 2026 zahájí Komise pilotní projekt kontroly souladu vnitrostátních prováděcích opatření. Umělá inteligence bude posuzování lidmi podporovat – nikoli nahrazovat – a bude podléhat přísným bezpečnostním opatřením⁴⁶. Členské státy se vyzývají, aby k urychlení provádění ve vnitrostátním právu a monitorování rovněž využívaly umělou inteligenci.

⁴² Klíčový rozsudek Soudního dvora ze dne 8. července 2019, Komise v. Belgie, C-543/17, ECLI:EU:C:2019:573, bod 59.

⁴³ Například tím, že členským státům poskytuje šablonu, kterou mohou k podání vysvětlení použít.

⁴⁴ Účelem formálního upozornění je získat vyjádření členského státu ke zjištění Komise, často po skončení dialogu před zahájením řízení o nesplnění povinnosti nebo po dvoustranné výměně stanovisek. Neodůvodněná zpoždění brání Komisi v posouzení a hrozí riziko nerovného zacházení mezi členskými státy.

⁴⁵ Žádost musí obsahovat realistický a dostatečně jasný harmonogram opatření, která mají být přijata; žádost musí být určena k tomu, aby členský stát mohl přijmout opatření nezbytná k dosažení souladu s odůvodněným stanoviskem; lze podat pouze jednu žádost o prodloužení lhůty pro odpověď; žádost musí být doručena Generálnímu sekretariátu před uplynutím původní lhůty a dodatečná lhůta nesmí být delší než tři měsíce.

⁴⁶ Vyloučení rizik automatizovaného rozhodování a zajištění řádné správy.

Zpřísnění odrazujících prostředků

Důsledné prosazování vyžaduje spolehlivé odrazující prostředky. Po zjištění a prošetření případu porušení práva EU musí všechny strany spolupracovat v zájmu jeho vyřešení. Pokud tomu tak není a členský stát nezajistí soulad, může Komise ve dvou případech⁴⁷ zahájit řízení před Soudním dvorem a požadovat uložení finančních sankcí.

V případech, kdy je provedení směrnice ve vnitrostátním právu neúplné, stanoví Smlouvy finanční sankce již v okamžiku, kdy Komise poprvé předloží případ členského státu Soudnímu dvoru. V tomto případě nemůže Soudní dvůr podle svého uvážení překročit částku navrženou Komisí. Pokud členský stát prvnímu rozsudku nevyhoví a případ musí být podruhé předložen Soudnímu dvoru, má Soudní dvůr při rozhodování široký prostor pro uvážení a může rozhodnout o vyšší částce, než jakou navrhla Komise (a v posledních letech tak již učinil). Neprovedení ve vnitrostátním právu brání uplatňování směrnice ve vnitrostátním právním řádu, což znamená, že lidem a podnikům jsou odepřena práva a výhody, které jim směrnice poskytuje⁴⁸.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti a na potřebu zajistit dostatečně odrazující finanční sankce ukládané členskými státy zaujme Komise při výpočtu sankcí, které má navrhnout Soudnímu dvoru, systematicky přísnější přístup, což povede k vyšším částkám.

Spolupráce s členskými státy s cílem dosáhnout lepšího dodržování předpisů

Odstranění stávajících překážek je jen polovina úspěchu – stejně důležité je zabránit vzniku nových. Vzhledem k rychle se vyvíjejícím právním předpisům, omezeným zdrojům a potřebě rychlé reakce na krizi je zásadní, aby nové předpisy byly od počátku správně prováděny.

Komise je pevně přesvědčena o tom, že za dosažení plného souladu s právem EU nese odpovědnost společně s členskými státy. Během provádění Komise poskytuje členským státům silnou podporu v podobě prováděcích strategií, plánů provádění ve vnitrostátním právu, přizpůsobených pokynů a zvláštních pracovních skupin. Členské státy by na oplátku měly aktivně spolupracovat s Komisí a včas ji informovat o problémech při provádění. Tímto způsobem lze zabránit nejednotnému provádění právních předpisů EU.

Postupem času se snižuje počet nových směrnic, zatímco nařízení jako legislativní nástroj nabývají na významu a vyžadují různé přístupy k monitorování. V této souvislosti bude třeba, aby Komise a členské státy zlepšily monitorování provádění a uplatňování nařízení EU. V roce 2026 Komise vyvine nový nástroj IT, který bude fungovat jako jednotné kontaktní místo pro členské státy a umožní jim komunikovat s Komisí a sdělovat vnitrostátní prováděcí opatření ve lhůtách stanovených v nařízeních (například při jmenování příslušných orgánů). Tento nástroj rovněž pomůže Komisi poskytovat členským státům systematické pokyny k provádění a provádět systematický dohled nad prováděním a uplatňováním nařízení.

⁴⁷ Zejména i) pokud členský stát nepřijal opatření, která vyplývají dřívějšího rozsudku Soudního dvora, jímž bylo zjištěno porušení práva EU (čl. 260 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“)), a ii) pokud členský stát nesplnil svou povinnost sdělit opatření provádějící směrnici přijatou legislativním postupem (čl. 260 odst. 3 SFEU).

⁴⁸ Soudní dvůr ve své judikatuře týkající se porušení v důsledku nesdělení opatření důsledně připomíná, že „povinnost[i] [provést ve vnitrostátním právu / sdělit] jsou základními povinnostmi členských států, které mají zaručit plnou účinnost unijního práva, a je tudíž nutno mít za to, že nesplnění těchto povinností je nepochybně závažné“ (rozsudek ze dne 25. dubna 2024, Komise v. Polsko, C-147/23, ECLI:EU:C:2024:346, bod 72).

Ne všechny překážky však vyplývají z nesprávného provádění právních předpisů EU. Řada z nich vyplývá z jednostranných vnitrostátních předpisů. Účinná spolupráce rovněž znamená, že členské státy by se měly zdržet přijímání vnitrostátních předpisů, které by mohly narušovat řádné fungování jednotného trhu a jednotné provádění předpisů EU.

V zájmu odstranění právní roztržičnosti bude Komise častěji využívat stávající nástroje, jako je směrnice o transparentnosti jednotného trhu⁴⁹ a směrnice o službách⁵⁰, které vyžadují, aby členské státy oznamovaly návrhy vnitrostátních opatření, a posoudí způsoby, jimiž by bylo možné tyto postupy dále zlepšit. Tato ustanovení jsou účinným mechanismem, který zabraňuje nesouladu s právem EU v rané fázi, tedy ještě před přijetím vnitrostátních opatření, čímž se eliminuje potřeba budoucího prosazování a zvyšuje se účinnost jak pro Komisi, tak pro členské státy.

V rámci systému transparentnosti vytvořeného směrnicí o transparentnosti jednotného trhu musí členské státy oznamovat návrhy opatření týkajících se určitých výrobků a služeb před jejich přijetím. Komise tyto návrhy přezkoumává z hlediska práva EU za rovné účasti všech členských států, které mohou předložit vlastní posouzení. Po oznámení platí tříměsíční „odkladná lhůta“, během níž oznamující členský stát nemůže opatření přijmout. To poskytuje čas na získání zpětné vazby a provedení úprav. Zúčastněné strany jsou plně informovány prostřednictvím platformy TRIS a v zájmu zabránění vzniku překážek na vnitrostátní úrovni mohou poskytovat smysluplnou zpětnou vazbu.

Na vnitrostátní opatření, na která se vztahuje oznamovací povinnost podle směrnice o službách, se sice žádná odkladná lhůta nevztahuje, avšak Komise vyzývá členské státy k tomu, aby dobrovolně oznamovaly opatření v co největší míře již ve fázi návrhu, a zvýšily tak preventivní dopad oznámení.

V posledních letech Komise upozorňovala na problémy s dodržováním předpisů v souvislosti s návrhy opatření zejména v zemědělsko-potravinářském odvětví, v odvětví digitálních služeb a v oblasti životního prostředí. Ne všechny členské státy však tyto problémy řešily.

Komise bude tohoto preventivního nástroje plně využívat a v případě, že zjištěná porušení zůstanou nevyřešena, bude systematicky zahajovat řízení o nesplnění povinnosti. Zajistí plný soulad se směrnicí o transparentnosti jednotného trhu také tím, že přijme opatření v oblasti prosazování v případě, že členské státy ignorují procesní požadavky (např. pokud nedodrží odkladnou lhůtu) nebo neoznámí své návrhy aktů. Komise bude postupovat stejným způsobem, pokud jde o podobná ustanovení, která mohou být zavedena v budoucích právních předpisech v rámci úsilí o vymahatelnost již od návrhu.

Kromě výše uvedených opatření bude Komise v rámci příštího finančního rámce, a to zejména u opatření v kontextu plánů národního a regionálního partnerství, věnovat zvláštní pozornost dodržování povinností vyplývajících z práva EU, zejména pokud jde o řádné fungování jednotného trhu.

⁴⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. L 241, 17.9.2015, s. 1).

⁵⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36).

Klíčová opatření

- Rychlé řešení zjištěných problémů v **prioritních oblastech prosazování v rámci jednotného trhu** a případné předložení nevyřešených problémů Soudnímu dvoru,
- **rychlejší řízení o nesplnění povinnosti** v případě neúplného provedení směrnic ve vnitrostátním právu, a to prostřednictvím rychlejších odůvodněných stanovisek a systematických následných opatření v případech, kdy členské státy neposkytnou informativní dokumenty,
- **méně časté prodlužování lhůt** pro zaslání odpovědi členských států Komisi v řízeních o nesplnění povinnosti,
- zavedení používání specializovaných **nástrojů umělé inteligence**, které pomohou urychlit posuzování provádění ve vnitrostátním právu, a tím snížit administrativní zátěž, aniž by byla ohrožena přesnost, a které zajišťují přísné záruky,
- **snížení počtu dlouhodobých případů týkajících se nesplnění povinnosti** do konce mandátu této Komise, se zvláštním zaměřením na případy otevřené déle než pět let, které nebyly předloženy Soudnímu dvoru,
- více **odrazující finanční sankce** ukládané členským státům a navrhované Soudnímu dvoru,
- vedle stávající kontroly provádění směrnic ve vnitrostátním právu také **lepší monitorování nařízení EU** prostřednictvím nového nástroje IT, který by v případě potřeby centralizoval oznámení členských států, systematizoval prováděcí pokyny a zlepšil dohled Komise,
- **lepší prevence porušování pravidel jednotného trhu** s využitím požadavků na oznamování podle směrnice o transparentnosti jednotného trhu a směrnice o službách.